

Âh O Eski Ramazanlar

– M.Nihat Malkoç · 09 Haziran 2009

ÂH O ESKİ RAMAZANLAR!...

M.NİHAT MALKOÇ

Geçmişe özlem duymak insanın doğasında vardır. Ne hikmetse her konuda geçmişe özlem duyarız. Bununla beraber yaşadığımız andan da şikâyet eder dururuz. Oysa daha evvel, bugün özlem duyduğumuz geçmişten şekva ederdik. Nostaljiye meraklı bir milletiz. Gerçi dünle bugünü karşılaştığımızda bugünkü hayatımızın düne göre daha çok yozlaştığını görüyoruz. Onun için nostalji arzusu içerisinde olanlara hak vermemek elde değildir.

Eskiden insanlar ramazanı büyük bir arzu ve heyecanla beklerdi. Ona madden ve manen hazırlanırlardı. Özellikle Şaban ayının son günleri herkesi bir telaş alırdı. İnsanlar ramazanın başladığına dair müjdeyi vermek için gece gün demeden hilali gözlerlerdi. Çünkü İslam inancına göre Ramazan ayı, her yıl hilalinin doğuşuyla başlar. Hilali ilk gören; kendini bahtiyar sayar, müjdeyi Müslümanlara iletirdi. Şer'iyeye mahkemelerinde kadılar, müftüler sabahlara kadar nöbet tutup Ramazan müjdecisini beklerlerdi. Kimsenin içinde şüphe kalmazdı. Gerçi günümüzdeki modern rasathaneler bu meseleye bilimsel bir çözüm getirmiştir. Fakat bazı İslam devletleri eski huylarını devam ettirmekte, ramazana bir gün evvel veya bir gün sonra başlamayı marifet saymaktadırlar.

Çoğumuz günlük hayatın karmaşası içerisinde yok olan değerlerimizi ne kadar da arıyor ve de özlüyoruz. Eski ramazanları hatırmıza getirdiğimizde onları bir nostalji fırtınası olarak zihinlerimizde yaşatıyoruz. Çünkü günümüzde ramazanların içi boşaltıldı, heyecanı ve coşkusu kalmadı. Oysa eskiden ramazan yaklaşırken herkesi bir heyecan sarardı. Alış verişler ve genel temizlikler yapılırdı. Ramazanı adına yarışır şekilde karşılamak için herkes seferber olurdu. Ramazan hayatımıza renk ve ahenk katardı. Ya şimdi, bunların hangisi yaşatılıyor?

Geçmişte ramazan iftarlarında misafirsiz sofralar olmazdı. İnsanların bir ekmeği bile olsa onu dostlarıyla bölüşürdü. İftardan sonra teravihe gidilirdi. İstanbul'da yaşayanlar Direklerarası'na giderek orada ortaoyunu, karagöz ve meddah seyrederdi. Çayların biri gider biri gelirdi. Evlerde kalan kadınlar musiki âlemleri yapardı. Kahveler Yemen'den gelirdi... Ve her birinin kırk yıl hatırı olurdu. Oysa şimdi o eski ramazanları yaşayamıyoruz. İnsanlar misafir ağırlamayı artık yük olarak görüyor. Eskiden misafirsiz sofralar olmazdı. Misafirin bereketiyle geldiğine inanılırdı. Üstelik misafirlere yemek sonunda 'diş kirası' adı altında hediyeler verilirdi. Hem yedir, hem hediye ver...Hangi kültür ve medeniyette var böyle incelik?... Bizde vardı işte, fakat bugün pek çok değerimiz gibi, onları da kaybettik.

Günümüzde evlerimizin başköşesine "ekran efendi" oturmuş, topluca önünde saygıyla eğilip donuk bakışlarla onu seyrediyoruz. Yaşama biçimlerimiz çok değişti. Artık o eski ramazanları yaşayamıyoruz. Eski gelenek ve görenekler rafa kaldırıldı.

O eski ramazanlarda yemekler hazırlanır, topun atılması beklenirdi. Dededen toruna kadar bütün aile fertleri sofranın etrafını çepeçevre sarardı. Yürekler Allah'ın emrini yerine getirmiş olmanın verdiği hazla dolup taşardı. Ezanlar can kulağıyla dinlenirdi. Oysa günümüzde insanlar geçim derdine düşmüş... Kimsenin koşturmaktan kendine ve dostlarına ayıracak vakti yok. Yarış atlarına dönüşmüş fertler, oradan oraya koşuşturup duruyorlar. Böyle bir dünyada insanın, kalbinin ve inançlarının sesini dinlemesi mümkün müdür?

Eski zaman ramazanlarında sofranın başköşesinde tatlılar olurdu. Birbirinden güzel ve özel tatlılar büyük emekle hazırlanır, eşe dosta sunulurdu. Tatlı olur da birbirinden güzel ve özel çeşitli içecekler olmaz mı? Onlar da susayanlara hayat iksiri niyetine sunulurdu. Tatlılar ve içecekler çeşitlilik arz ederdi. Hepsi de doğaldı, evlerde yapılırlardı. Bugün maalesef evlerimizde ne idüğü belirsiz asit yoğunluğu yüksek kolalar içiyoruz. İçeriği hiç de güvenli olmayan bu içeceklerle midelerimizi tahrip ediyoruz. Zamanımızda tatlılar genellikle hazır geliyor eve. Bu işle uğraşan işyerlerinden satın alıp sofralarımıza getiriyoruz. Oysa eskiden baklavalar ve bilimum tatlılar evde hazırlanır, herkes bu işe el verirdi.

Bugün içi boşaltılmış, maneviyattan uzak düşmüş, sırf kuru bir gelenek olarak yaşatılan ramazanları görüp de 'ah o eski ramazanlar' diye geçmişe özlem duyanlara hak veriyorum. Çünkü çağımız, insanı maddi bir varlık olarak kabul etmiş, onun ruh tarafını nedense hesaba katmamıştır. Bu mevcut durum, bolluk içinde yaşamamıza rağmen huzurumuzu temin edememiş, hatta var olan keyfimizi de kaçırmıştır. İnsanın fıtratını hiçe sayınca ortaya çıkacak manzara bundan daha farklı olamazdı. İnsanı merkez kabul etmeyen anlayışlar yıkılmaya ve yok olmaya mahkûmdur. Böyle sistemler insana aradığı huzuru sağlayamaz, mevcut huzurunu da kaçıır. Huzursuzluğumuzun yegâne sebebi de budur.

Millet olarak yaptığımız en büyük hata, dini dünyevileştirmektir. Gittiğimiz bu yol fevkalade yanlıştır. Bugün acılar, sefaletler, afetler, felâketler, zilletler ve manevi işgaller içerisinde yaşıyor olmamız geçmişte yaptığımız hataların tezahürüdür. Dünyevi hayatı uhrevî hayata tercih etmek, içimizdeki boşluğun çapını her geçen gün daha da büyütüyor. İçimizde büyüttüğümüz ümit tomurcuklarının eşkinleri, dayanıksız olduğu için, hafif rüzgârda bile kırılıyor. Oysa bu eşkinler bir zamanlar çelikten daha dayanıklıydı. Demek ki bunları uzun süre susuz bıraktık, kurudu, pörsüdü, boyun büktüler, diriliklerini kaybettiler. Bunları tekrar yeşertmek bizim azim ve kararlılığımızla mümkün olabilir.

Dünden haz ve hız alıp yarınlara koşma azmini ve kararlılığını içimizde bulabilirsek nostaljiler hakikat aynasında boy göstermeye, boynu bükük güllerimiz istikbal vazosunda yeşermeye başlayacaktır. Siz yeter ki uygun toprak, uygun vazo ve yeterli su bulun ve onlara gözünüz gibi bakın. Her şey bugüne nazaran daha da güzelleşecek ve hayat anlamını bulacaktır. Bu arzuyu yaşayacak ve yaşatacak gönüllere

bugün ne çok ihtiyacımız vardır.